

Metapodaci

- Čemu služe?
- Struktura i Šeme metapodataka
- XML
- Repozitorijumi koji prikupljaju metapodatke (Europeana)
- Kako dobiti metapodatke? (COBISS i Omeka)

Digitalne biblioteke-edukacija
Seminar: O svrsi i procesu digitalizacije
24.4.2014
Stanislava Gardašević, NBS
stanislava.gardašević@nb.rs

Metapodaci- "podaci o podacima"

Služe za opis digitalizovanih jedinica ili drugih informacionih resursa

-Opisni

- pretraga i organizacija u okviru digitalne biblioteke ili repozitorijuma
- pretraga na Web-u (Google indeksira)

-Administrativni i tehnički

praćenje radnog procesa (ko je skenirao, u koliko sati, za koliko vremena, na kojem skeneru, u kojoj rezoluciji, formatu itd.

-Strukturalni

govore o strukturi samog dokumenta (strana, poglavlje, naslov..tzv. indeksiranje u okviru same publikacije)

Metapodaci- "podaci o podacima"

Služe za opis digitalizovanih jedinica ili drugih informacionih resursa

-Opisni

- pretraga i organizacija u okviru digitalne biblioteke ili repozitorijuma
- pretraga na Web-u (Google indeksira)

-Administrativni i tehnički

praćenje radnog procesa (ko je skenirao, u koliko sati, za koliko vremena, na kojem skeneru, u kojoj rezoluciji, formatu itd.

-Strukturalni

govore o strukturi samog dokumenta (strana, poglavlje, naslov..tzv. indeksiranje u okviru same publikacije)

IMPACT-centar kompetencije
www.digitisation.eu

Table 2 Recommendations for long-term preservation

Application	Recommended	Alternative
Master file format for still images	TIFF	JPEG2000 (JP2)
Master file format for textual documents	TEI, PDF/A	UTF-8 encoded plain text
Descriptive metadata format	DCMES, MODS	MARC21
Structural metadata format	NETS	N/A
Administrative metadata format	PREMIS, MIX, TextMD	N/A
OCR results format	ALTO, PAGE	UTF-8 encoded plain text

Table 3 Recommendations for online delivery

Application	Recommended	Alternative
Delivery file format	JPEG, PDF, JPEG2000 (JP2), ePUB, MOBI derived from ePUB	N/A
Descriptive metadata format	DCMES, EDM	N/A
Identification of objects	OA Identifier, DOI	N/A

Table 4 Recommendations for advanced and supporting technologies

Application	Recommended	Alternative
Linked Open Data	RDFa, SPARQL	N/A
Linguistic resources	TEI, CMOD, LMF	N/A
Tools packaging	At least MS Windows and Linux packages	N/A

Table 2 Recommendations for long-term preservation

Application	Recommended	Alternative
Master file format for still images	TIFF	JPEG2000 (JP2)
Master file format for textual documents	TEI, PDF/A	UTF-8 encoded plain text
Descriptive metadata format	DCMES, MODS	MARC21
Structural metadata format	METS	N/A
Administrative metadata format	PREMIS, MIX, TextMD	N/A
OCR results format	ALTO, PAGE	UTF-8 encoded plain text

Table 3 Recommendations for online delivery

Application	Recommended	Alternative
Delivery file format	JPEG, PDF, JPEG2000 (JP2), ePUB, MOBI derived from ePUB	N/A
Descriptive metadata format	DCMES, EDM	N/A
Identification of objects	OAI Identifier, DOI	N/A

Table 4 Recommendations for advanced and supporting technologies

Application	Recommended	Alternative
Linked Open Data	RDFa, SPARQL	N/A
Linguistic resources	TEI, CMDI, LMF	N/A
Tools packaging	At least MS Windows and Linux packages	N/A

Struktura i šeme metapodataka:

Uvek imaju uređenu strukturu, predstavljaju se kroz jednu od mnogih šema-standarda:

Bibliotečki standardi:

- **Dublin Core** -DCMI (Dublin Core Metadata Initiative)
- **MARC 21**-Kongresna biblioteka
- **MODS/METS**-Kongresna biblioteka
- **TEI** (Text Encoding Initiative)-, racunarska lingvistika

Arhivski standardi:

- **EAD** (Encoded Archival Description)

Muzejski standardi:

- **LIDO, SPECTRUM**
- **CIDOC-CRM**

predstavlja se pomoću jezika

XML- Extensible Markup Language

-mašinski čitljiv jezik za razmenu podataka

`<element> vrednost </element>`

XML editori

Notepad (++) (tekst editor)

XML Copy Editor (besplatan)

Oxygen (komercijalan)

Primer:

`<naslov>Roman o Londonu </naslov>`

`<dc:title> Roman o Londonu </dc:title>`

XML- Extensible Markup Language

-mašinski čitljiv jezik za razmenu podataka

`<element> vrednost </element>`

XML editori

Notepad (++) (tekst editor)

XML Copy Editor (besplatan)

Oxygen (komercijalan)

Primer:

`<naslov>Roman o Londonu </naslov>`

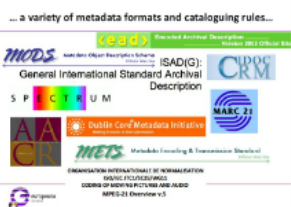
`<dc:title> Roman o Londonu </dc:title>`

kturu,
nu od mnogih

Dublin Core

a biblioteka
esna biblioteka
initiative)-,

val Description)

predstavlja se pomoću jezika

XML- Extensible Markup Language

-mašinski čitljiv jezik za razmenu podataka
<element> vrednost </element>

XML editori

Notepad (++) (tekst editor)
XML Copy Editor (besplatan)
Oxygen (komercijalan)

Primer:

```
<naslov>Roman o Londonu </naslov>  
<dc:title> Roman o Londonu </dc:title>
```

Veza sa katalogom:

-Kataloški zapis se enkodira u UNIMARC
(COMARC B; MARC 21 ili sl. formatu).

-Bibliografske baze omogućuju eksport podataka u
XML formatu.

-Neke informacije se smatraju za bitne za
metapodatke, za prikaz i pretragu, neke ne.

-NBS šema metapodataka (izdvojeni elementi koji
bi trebalo da se nađu uz digitalizovanu jedinicu za
potrebe pretrage i

subfield>

```
<subfield code=''  
<subfield code=''  
<subfield code=''  
<subfield code=''
```

subfield>

```
<subfield code=''  
<subfield code=''  
<subfield code=''
```

subfield>

```
<subfield code=''  
</datafield>  
<datafield tag="001  
<subfield code=''  
<subfield code=''  
<datafield tag="010  
<subfield code=''
```

subfield>

```
<subfield code=''  
<subfield code=''  
<subfield code=''  
<subfield code=''
```

```
</datafield>
```

```
</datafield>
```

```
<datafield tag="100  
<subfield code=''  
<subfield code=''  
<subfield code=''  
<subfield code=''  
<subfield code=''
```

```
</datafield>
```

```
<datafield tag="101  
<subfield code=''  
</datafield>
```

```
<datafield tag="102  
<subfield code=''  
<subfield code=''
```

```
</datafield>
```

```
<datafield tag="105  
<subfield code=''  
<subfield code=''
```

```
</datafield>
```

```
<datafield tag="200  
<subfield code=''  
<subfield code=''
```

Невена</subfield>

```
<subfield code=''
```

деци припремио Угљен

```
</datafield>
```


Veza sa katalogom:

-Kataloški zapis se enkodira u UNIMARC (COMARC B; MARC 21 ili sl. formatu).

-Bibliografske baze omogućuju eksport podataka u XML formatu.

-Neke informacije se smatraju za bitne za metapodatke, za prikaz i pretragu, neke ne.

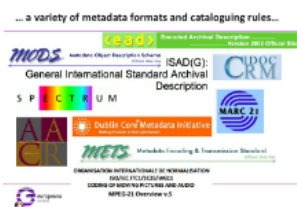
-NBS šema metapodataka (izdvojeni elementi koji bi trebalo da se nađu uz digitalizovanu jedinicu za potrebe pretrage i

kturu,
nu od mnogih

Dublin Core

a biblioteka
esna biblioteka
initiative)-,

val Description)

predstavlja se pomoću jezika

XML- Extensible Markup Language

-mašinski čitljiv jezik za razmenu podataka
<element> vrednost </element>

XML editori

Notepad (++) (tekst editor)
XML Copy Editor (besplatan)
Oxygen (komercijalan)

Primer:

```
<naslov>Roman o Londonu </naslov>  
<dc:title> Roman o Londonu </dc:title>
```

Veza sa katalogom:

-Kataloški zapis se enkodira u UNIMARC
(COMARC B; MARC 21 ili sl. formatu).

-Bibliografske baze omogućuju eksport podataka u
XML formatu.

-Neke informacije se smatraju za bitne za
metapodatke, za prikaz i pretragu, neke ne.

-NBS šema metapodataka (izdvojeni elementi koji
bi trebalo da se nađu uz digitalizovanu jedinicu za
potrebe pretrage i

subfield>

```
<subfield code=''  
<subfield code=''  
<subfield code=''  
<subfield code=''
```

subfield>

```
<subfield code=''  
<subfield code=''  
<subfield code=''
```

subfield>

```
<subfield code=''  
</datafield>  
<datafield tag="001  
<subfield code=''  
<subfield code=''  
<datafield tag="010  
<subfield code=''
```

subfield>

```
<subfield code=''  
<subfield code=''  
<subfield code=''  
<subfield code=''
```

```
</datafield>
```

```
</datafield>
```

```
<datafield tag="100  
<subfield code=''  
<subfield code=''  
<subfield code=''  
<subfield code=''  
<subfield code=''
```

```
</datafield>
```

```
<datafield tag="101  
<subfield code=''  
</datafield>
```

```
<datafield tag="102  
<subfield code=''  
<subfield code=''
```

```
</datafield>
```

```
<datafield tag="105  
<subfield code=''  
<subfield code=''
```

```
</datafield>
```

```
<datafield tag="200  
<subfield code=''  
<subfield code=''
```

Невена</subfield>

```
<subfield code=''
```

деци припремио Угљен

```
</datafield>
```


Eksport iz COBIS5 baze u Dublin Core formatu

[illegible]

Експорт из COBISS базе у Dublin Core формату

```
<?xml version="1.0" encoding="UTF-8"?>
<dc:collection xmlns:dc="http://purl.org/dc/elements/1.1/"
  xmlns:xsi="http://www.w3.org/2001/XMLSchema-instance" xmlns:dcterms="http://
  purl.org/dc/terms/">
  <dc:dc>
    <dc:title>Невенчица : читанка из Змајевог Невена / izabrao i današnjoj deci
    pripremio Uglješa Krstić</dc:title>
    <dc:creator>Јовановић-ЗМАЈ, Јован. 1833-1904. (aut)</dc:creator>
    <dc:contributor>Крстић, Угљеша. (com)</dc:contributor>
    <dc:type>monograph</dc:type>
    <dc:type>text - mixed forms</dc:type>
    <dc:type xsi:type="dcterms:DCMIType">Text</dc:type>
    <dc:publisher>Београд : Bajat, </dc:publisher>
    <dcterms:issue>1986</dcterms:issue>
    <dc:date xsi:type="dcterms:W3CDTF">1986</dc:date>
    <dc:relation>Series: Бисери дечје књижевности : библиотека класичних и
    савремених дела за
    младеж ; књ. 15</dc:relation>
    <dc:format>86, 22 стр. : илустр. ; 27 cm. </dc:format>
    <dc:subject xsi:type="dcterms:UDC">821.163.41-93</dc:subject>
    <dc:identifier xsi:type="dcterms:URI"
      >http://digital.nb.rs/decije/jpg/nevenci/</dc:identifier>
    <dc:identifier xsi:type="dcterms:URI">urn:ISBN:86-7039-006-X</dc:identifier>
    <dc:identifier>27633159</dc:identifier>
  </dc:dc>
</dc:collection>
```

Europeana i TEL

- Europeana (<http://europeana.eu>) evropska digitalna biblioteka, arhiv i muzej (oko 30 miliona zapisa metapodataka iz različitih institucija) - interoperabilnost ESE i EDM (Dublin Core)
- TEL (The European Library-Evropska biblioteka) agregator za nacionalne biblioteke za Europeanu
- APEX za arhive iz Evrope
- u okviru različitih projekata se radi agregacija

Search ▾ beograd

Search

Help

Matches for:

beograd

Refine your results:

▾ Add more keywords

+ Add

▾ By media type

- ☐ IMAGE (1758)
- ☐ TEXT (1620)
- ☐ VIDEO (67)
- ☐ SOUND (11)

▸ By language of description

▸ By year

▸ By providing country

Results per page: 24 ▾

Results 1 - 24 of 3,456

1 of 144 > >>

Pflücken von
Lindenblüten - ...

Steuerbemessung -
Kundmachung ...

Kassa- und
Rechnungsamt ...

Meldung der
Baumwollvorrät...

Open-source rešenja za sisteme digitalnih biblioteka i arhiva

-Omeka (<https://omeka.org/>)

-ICA-Atom (<https://www.ica-atom.org/>)

